

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**



**Відокремлений структурний підрозділ  
«Івано-Франківський фаховий коледж»  
Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника»**

Циклова комісія професійної та практичної підготовки  
(спеціальності «Дизайн»)

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**ЖИВОПИС**

Рівень вищої освіти – фаховий молодший бакалавр

Освітня програма **ДИЗАЙН**

Спеціальність **022 Дизайн**

Галузь знань **02 Культура і Мистецтво**

Затверджено на засіданні циклової комісії  
Протокол № 1 від “31” серпня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023 р.

## 1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Живопис
Викладач	Стребкова Ірина Веніамінівна
Контактний телефон викладача	<a href="tel:0342570008">(0342) 57-00-08</a>
E-mail викладача	Iryna.Strebkova@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	6 кредити ЄКТС, 180 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	<a href="https://d-learn.pnu.edu.ua/">https://d-learn.pnu.edu.ua/</a>
Консультації	Консультації проводяться відповідно до графіку індивідуальних занять зі здобувачами, та під час практичних занять

## 2. Анотація до навчальної дисципліни

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни “Живопис” складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки спеціальності “Дизайн”. “Живопис” є однією з базових дисциплін у системі підготовки фахівців з даної спеціалізації та забезпечує набуття професійних знань і формування професійних навичок, розвиток творчої активності, а, головне, становлення композиційного мислення, колористичного сприйняття.

Міждисциплінарні зв'язки:

Вивчення дисципліни передбачає зв'язок з кольорознавством, рисунком, психологією мистецтва та сприйняття художніх творів, культурологією, історією мистецтва, проектна графіка, проектування. Знання, вміння і навички, одержані здобувачами передвищої фахової освіти при вивченні спеціальних дисциплін, закріплюються в композиційних завданнях і знаходять творче застосування при виконанні учбових композицій.

## 3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни “Живопис”: розкрити закони побудови форми, передачі кольору, тональності на образотворчій площині, організувати простір виразними засобами живопису, дати здобувачам фахової передвищої освіти знання, щодо застосовуються матеріалів живопису, технології їх використання та зображально-виражальні можливості засобів живопису у вирішенні навчальних та творчих завдань.

Основними завданнями вивчення дисципліни “Живопис” є:

- вивчити специфічні особливості живопису, розкрити поняття «побудова кольором», «глибина простору».

- навчити використовувати методи і прийоми кольорово-ритмічної організації простору;

- навчити володінню технологіями і техніками живопису;
- навчити застосовувати засоби художньої виразності при побудові композицій різного ступеня складності;
- розвинути художньо-образне мислення і творчу уяву.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі фахової передвищої освіти повинні:

**знати:**

- закономірності побудови форми, властивості кольору і тональності на образотворчій площині;
- різні образотворчі методи;
- зображально-виражальні можливості засобів живопису у вирішенні образних завдань;
- технологію роботи різними художніми матеріалами;
- методику виконання живописних творів;
- закони та правила взаємодії кольорів;
- відношення теплих та холодних тонів;
- контраст та нюанс кольору в натюрмортах;
- досягнення пластичної виразності за допомогою світла та кольору.

**вміти:**

- організовувати простір засобами живопису;
- працювати в різних живописних техніках;
- стилізувати, узагальнювати, виокремлювати головне при виконанні композиційних вирішення;
- використовувати методи зображення і різні живописні матеріали, в залежності від поставлених цілей і завдань.
- працювати різними художніми матеріалами живопису, вирішувати композиційні завдання, із застосуванням різноманітних методів живопису.

#### **4. Програмні компетентності та результати навчання**

**ІК** Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі дизайну або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів дизайну та характеризується певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.

**ЗК2** Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

**ЗК3** Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

**ЗК5** Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

**ЗК6** Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

**СК1** Здатність застосовувати теоретичні знання в області мистецтва та дизайну, враховувати традиційні та сучасні культурно-мистецькі процеси й практики у власній професійній діяльності.

**СК2** Здатність візуалізувати творчі задуми при створенні об'єктів дизайну.

**СК3** Здатність застосовувати засоби та прийоми формоутворення, макетування та моделювання об'єкту для втілення дизайнерської ідеї.

**СК4** Здатність вибирати техніки та/або технології створення об'єктів дизайну у відповідних матеріалах, розуміючи екологічні наслідки своєї професійної діяльності та обґрунтовувати свій вибір.

**СК6** Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт на всіх етапах розробки об'єкту (продукту) дизайну.

**СК8** Здатність здійснювати міжособистісну, соціальну та професійну комунікацію в процесі виконання професійних завдань.

**СК9** Здатність проявляти ініціативу та креативні підприємницькі навички.

**СК12** Здатність презентувати результати власної та/або командної творчої діяльності, у тому числі продукт дизайну перед різними аудиторіями.

**РН1** Діяти відповідно до загальних та спеціальних актів законодавства, у тому числі законодавства про авторське і суміжні права, захист персональних даних і розповсюдження інформації в межах освітньо-професійної програми.

**РН3** Володіти державною мовою вільно, а іноземною мовою на рівні, необхідному для виконання професійних завдань.

**РН4** Застосовувати базові поняття, концепції, принципи, техніки і технології дизайну в процесі створення об'єктів дизайну.

**РН5** Знаходити оригінальні рішення поставлених професійних завдань самостійно або в співпраці у творчому колективі (групі), аргументуючи свій вибір.

**РН8** Використовувати успішні українські та закордонні дизайнерські практики.

**РН9** Зображувати композиційно-цілісні об'єкти дизайну засобами графічних технік.

**РН13** Оцінювати власні результати на всіх етапах розробки об'єкту (продукту) дизайну відповідно до нормативної документації.

**РН14** Працювати автономно та/або в команді.

**РН16** Самостійно ставити цілі, організувати робочий час та простір, дотримуватися строків виконання завдань.

**РН18.** Вміти організувати експозиції, виставки, презентувати твори мистецтва і дизайну, упорядкувати персональне портфоліо

## 5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни	
Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	
практичні	96
самостійна робота	84

### Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
III-IV	022 Дизайн	II	нормативна

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	Практичне заняття	сам. роб
Тема 1. Основи живопису. Вступ. Основні техніки, матеріали.		2	10
Тема 2. Виконання натюрморту з гіпсових фігур та фруктів без додаткового драпірування. Техніка- гризайль		12	12
Тема 3. Виконання натюрморту з предметів побуту та драперії з застосуванням набутих навичок малювання відмивки, лесирування, та а-ла пріми.		10	14
Тема 4. Виконання живопису драперії. Побудова, промальовка світло-тіньових співвідношень, будова форми та глибини тіней та півтіней за допомогою кольору.		8	16
<b>ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ ГОД ЗА III СЕМ.: 74</b>		<b>32</b>	<b>42</b>
Тема 5. Виконання живопису паперового монохромного макету та контрастної за кольором драперії. Побудова, промальовка світло-тіньових співвідношень, будова форми та глибини тіней та півтіней за допомогою кольору.		12	6
Тема 6. Виконання натюрморту з декількох предметів побуту з використанням драперії. Побудова, промальовка світло-тіньових співвідношень, будова форми та глибини тіней та півтіней за допомогою кольору		10	8
Тема 7. Виконання натюрморту з декількох скляних предметів побуту з використанням		10	6

драперії. Побудова, промальовка світло-тінювих співвідношень, будова форми та глибини тіней та півтіней за допомогою кольору.			
Тема 8. Гуаш, особливості технік із застосуванням гуашевих фарб. Виконання натюрморту з декількох предметів побуту з використанням драперії. Побудова, промальовка світло-тінювих співвідношень, будова форми та глибини тіней та півтіней за допомогою кольору.		10	6
Тема 9. Виконання натюрморту з квітами та з декількох предметів побуту з використанням драперії. Побудова, промальовка світло-тінювих співвідношень, будова форми та глибини тіней та півтіней за допомогою кольору.		10	8
Тема 10. Виконання натюрморту з орнаментальними мотивами. з декількох предметів побуту з використанням драперії. Побудова, промальовка світло-тінювих співвідношень, будова форми та глибини тіней та півтіней за допомогою кольору. Підсумкове заняття. Проведення огляду.		10	8
<b>ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ ГОД ЗА IV СЕМ.: 106</b>		<b>64</b>	<b>42</b>
<b>ЗАГ.: 180 год</b>		<b>96</b>	<b>84</b>

## 6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Оцінювання з навчальної дисципліни проводиться з метою перевірки знань і вмінь здобувачів, виявлення якості засвоєних компетентцій, формування рейтингу успішності. Оцінювання результатів навчання відбувається на принципах систематичності, об'єктивності та прозорості. Загальна система оцінювання навчальної дисципліни є уніфікованою в межах Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Оцінювання результатів навчання відбувається згідно положення
---	---

	<p>«Порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» розміщеного на сайті університету: <a href="http://PORYaDOK-Orhanizatsii-Ta-Provedennia-Otsiniuvannia-Uspishnosti-Studentiv-Prykarpatskoho-Natsionalnoho-Universytetu-Im.-Vasylia-Stefanyka.pdf">PORYaDOK-Orhanizatsii-Ta-Provedennia-Otsiniuvannia-Uspishnosti-Studentiv-Prykarpatskoho-Natsionalnoho-Universytetu-Im.-Vasylia-Stefanyka.pdf</a> (pnu.edu.ua)</p> <p>Та <a href="#">Положення про організацію освітнього процесу у Відокремленому структурному підрозділі</a></p> <p>Семестровий (підсумковий) контроль з дисципліни «Живопис» проводиться у формі виставлення підсумкової залікової оцінки.</p> <p>Навчання оцінюється за 100 бальною шкалою. Залікову оцінку утворює сума балів за практичні роботи (90%) і оцінка за контрольну роботу(10%) .</p> <table border="1" data-bbox="632 981 1441 1352"> <thead> <tr> <th colspan="3">Шкали оцінювання</th> </tr> <tr> <th>Університетська</th> <th>національна</th> <th>Шкала ЄКТС</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>90-100</td> <td>відмінно</td> <td>A</td> </tr> <tr> <td>80-89</td> <td>добре</td> <td>B</td> </tr> <tr> <td>70-79</td> <td>добре</td> <td>C</td> </tr> <tr> <td>60-69</td> <td>задовільно</td> <td>D</td> </tr> <tr> <td>50-59</td> <td>задовільно</td> <td>E</td> </tr> <tr> <td>26-49</td> <td>незадовільно</td> <td>FX</td> </tr> </tbody> </table>	Шкали оцінювання			Університетська	національна	Шкала ЄКТС	90-100	відмінно	A	80-89	добре	B	70-79	добре	C	60-69	задовільно	D	50-59	задовільно	E	26-49	незадовільно	FX
Шкали оцінювання																									
Університетська	національна	Шкала ЄКТС																							
90-100	відмінно	A																							
80-89	добре	B																							
70-79	добре	C																							
60-69	задовільно	D																							
50-59	задовільно	E																							
26-49	незадовільно	FX																							
Вимоги до письмових робіт																									
Семінарські заняття																									
Умови допуску до підсумкового контролю	Наявність практичних та самостійних робіт																								
Підсумковий контроль	<i>Залік – виставлення підсумкової оцінки за результатами семестрових практичних завдань.</i>																								

## 7. Політика навчальної дисципліни

Програма курсу побудована так, що теоретичний матеріал здобувачі засвоюють на практиці, виконуючи практичні роботи з живопису. Завдання

включає усі етапи: ескізування, виконання практичної частини. Кожен етап роботи проходить обговорення у групі. Це удосконалює аналітичні уміння здобувачів, виховує комунікативні навички, запобігає плагіату. Прилюдно представляючи хід та результати виконання практичного завдання, здобувач освіти не тільки демонструє свої знання і навички, але й одночасно навчає інших здобувачів групи та має змогу апробувати результат роботи, вислуховуючи відгуки колег. Якщо здобувач пропустив аудиторне заняття, практичне завдання виконує самостійно, опрацювавши рекомендовану літературу. Під час навчання здобувачами організуються умови для створення та оформлення власних проєктів. Не допускається використання чужої інтелектуальної власності, відслідковується викладачем візуальний плагіат.

Оцінка за семестр, у зв'язку з практичним направленням курсу, виставляється за практичні завдання.

#### Академічна доброчесність:

Очікується, що здобувачі будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника [Нова редакція Кодексу честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника \(pnu.edu.ua\)](http://pnu.edu.ua)

#### Відвідування занять

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі здобувачі відвідають практичні заняття курсу. Пропуски практичних занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Здобувач зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску заняття.

## **8. Рекомендована література**

**1.** Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни «Живопис» для студентів першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 022 Дизайн, спеціалізація 022.1 Графічний дизайн. Частина 1. Натюрморт, інтер'єр, екстер'єр, очної та заочної форм навчання / Уклад. В. А. Яровий, О. Ю. Белявська; Нац. ун-т «Одеська політехніка». – Одеса, 2024. – 15 с.

**2.** Академічний живопис / Робоча програма навчальної дисципліни для студентів спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація», освітньої програми 023.00.01 «Образотворче мистецтво», 2 курс / Уклад. С. В. Стрельцова; Київський університет імені Бориса Грінченка. – Київ, 2018.

**3.** Живопис / Робоча програма навчальної дисципліни для студентів спеціальності 022 «Дизайн», освітнього рівня – першого (бакалаврського), освітньої програми 022.00.02 «Графічний дизайн» (2 курс) / Уклад. В. І. Зайцева; Київський університет імені Бориса Грінченка. – Київ, 2018.



4. Академічний живопис натюрмортів: Методичні вказівки до виконання завдань з дисципліни «Живопис» для студентів II-IV курсів напрямку 6.1201 «Архітектура» / Уклад. Я. Г. Шеремета; Нац. ун-т «Львівська політехніка». – Львів: Вид-во Нац. ун-ту «Львівська політехніка», 2007. – 24 с.

5. Титов М. Техніка багатшарового олійного живопису // Укр. АМ: Дослідн. та наук.-метод. пр. К., 2001. Вип. 8;

6. Жаборюк А. А. Давнє українське малярство XI–XVIII ст. О., 2003;

7. Скоропадова Г. Українське малярство на склі: історія і сьогодення // Народознавчі зошити. Л., 2004. Ч. 3–4 (57–58);

8. Український живопис XX – початку XXI ст. з колекції Національного художнього музею: Альбом. Хм., 2004; Глушук С. Техніка станкового живопису: Навч. посіб. К.; Уж., 2006.

9. Г. Я. Скляренко. Живопис // Енциклопедія Сучасної України: електронна версія [веб-сайт] / гол. редкол.: І.М. Дзюба, А.І. Жуковський, М.Г. Железняк та ін.; НАН України, НТШ. Київ: Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2006.  
URL: [https://esu.com.ua/search\\_articles.php?id=19107](https://esu.com.ua/search_articles.php?id=19107)

Викладач \_\_\_\_\_ **Ірина СТРЕБКОВА**